

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі
«Қазгидромет» РМҚ
Ақтөбе облысы бойынша филиалы

**АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ҚОРШАҒАН ОРТА ЖАЙ-КҮЙІ
ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТТЫҚ
БЮЛЛЕТЕНЬ**

Наурыз 2026 жыл

Ақтөбе, 2026 жыл

	МАЗМҰНЫ	Б.
	Алғысөз	3
1	Атмосфералық ауаны ластаудың негізгі көздері	4
2	Атмосфералық ауа сапасының жай-күйі	4
3	Жауын-шашынның химиялық құрамы	9
4	Жер үсті суларының сапасы	10
5	Радиациялық жағдай	11
	1 қосымша	12
	2 қосымша	16
	3 қосымша	17

Алғы сөз

Ақпараттық бюллетень Ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылау желісінде қоршаған ортаның жай-күйіне мониторинг жүргізу бойынша «Қазгидромет» РМК мамандандырылған бөлімшелері орындайтын жұмыстардың нәтижелері бойынша жасалады.

Бюллетень мемлекеттік органдарды, жұртшылықты және халықты Ақтөбе облысының аумағындағы қоршаған ортаның жай-күйі туралы хабардар етуге арналған және Қазақстан Республикасында қоршаған ортаны қорғау саласындағы іс-шаралардың тиімділігін одан әрі бағалау, ластану деңгейінің үздіксіз өзгеру тенденциясын ескеру үшін қажет.

Атмосфералық ауа сапасын бағалау

1. Атмосфералық ауаны ластанудың негізгі көздері

Аймақтағы ауаның ластану деңгейін негізінен ірі кәсіпорындар анықтайды: «СНПС-Ақтөбемұнайгаз» АҚ, «ҚазақойлАқтөбе» ЖШС, «Ақтөбе ферроқорытпа зауыты» және ДКБК АҚ «ТҰК Казхром» филиалдары, «Интергаз Орталық Азия» АҚ, «Ақтөбе ӨЭМ» АҚ, «Ақтөбе ЖЭО» АҚ. Стационарлық көздерден шығарындылардың жалпы көлемінің ішінде ілеспе газды жағу шығарындыларының үлесі 11,67 мың тоннаны құрайды. Алау қондырғыларынан шығатын барлық шығарындылардың 97% -ы 3 мұнай мен газ өндіретін және қайта өңдейтін кәсіпорындардың үлесіне тиесілі: «СНПС-Ақтөбемұнайгаз» АҚ, «ҚазақойлАқтөбе» ЖШС және «Аман Мұнай» ЖШС.

Сонымен қатар, жылжымалы көздерден шығатын газдар Ақтөбе облысындағы ауаны ластайтын негізгі заттардың бірі болып табылады.

2. Ақтөбе қаласының атмосфералық ауа сапасының мониторингі.

Ақтөбе қаласы аумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 6 бақылау бекетінде, оның ішінде 3 сынамананы қолмен іріктеу бекетінде және 3 Автоматты станцияда жүргізіледі (1-қосымша).

Жалпы қала бойынша 14 көрсеткішке дейін анықталады: 1) қалқыма бөлшектер (шаң); 2) РМ-2,5 қалқыма бөлшектер; 3) РМ-10 қалқыма бөлшектер; 4) күкірт диоксиді; 5) көміртегі оксиді; 6) азот диоксиді; 7) азот оксиді; 8) күкіртті сутек; 9) формальдегид; 10) хром; 11) бензол; 12) этилбензол; 13) толуол; 14) ортоксилол.

2026 жылғы наурыздағы Ақтөбе облысының атмосфералық ауа сапасын мониторингілеу нәтижелері.

Ақтөбе қаласында атмосфералық ауа сапасы ластанудың "көтеріңкі" деңгейі ретінде бағаланды, ол СИ=3,8 (көтеріңкі деңгей) бойынша және ЕЖҚ=2% (көтеріңкі деңгей) бойынша анықталды.

Хромтау қаласында атмосфералық ауа сапасы ластанудың "төмен" деңгейі ретінде бағаланды, ол СИ=0,8 (төмен деңгей) бойынша және ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) мәні анықталды.

Қандыағаш қаласында атмосфералық ауаның ластану деңгейі *төмен* деп бағаланды, ол СИ=1,1 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) мәні анықталды.

Шұбаршы ауылында атмосфералық ауаның ластану деңгейі *жоғары* деп бағаланды, ол СИ=7,9 (жоғары деңгей) және ЕЖҚ=14% (көтеріңкі деңгей) бойынша мәні анықталды.

Кеңқияқ ауылында атмосфералық ауаның ластану деңгейі *көтеріңкі* деп бағаланды, ол СИ=1,5 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=4% (көтеріңкі деңгей) бойынша мәні анықталды.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінің асып кетуінің айқындылығы және асып кету жағдайларының саны 1-кестеде көрсетілген.

1 - кесте

Атмосфералық ауа ластануының сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыры		Максималды бір реттік шоғыры		ЕҚ	Шектен жоғары шоғыр саны ШЖШ _{м.б.}		
	мг/м ³	ШЖШ _{о.т.} асу еселігі	мг/м ³	ШЖШ _{м.б.} асу еселігі	%	>ШЖШ	>5 ШЖШ	>10 ШЖШ
Ақтөбе қ.								
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0	0	0	0
Қалқыма бөлшектер РМ-2,5	0,0015	0,0420	0,0015	0,0094	0,0	0	0	0
Қалқыма бөлшектер РМ-10	0,0016	0,0263	0,0017	0,0057	0,0	0	0	0
Күкірт диоксиді	0,0128	0,2556	0,2190	0,4381	0,0	0	0	0
Көміртек оксиді	0,4715	0,1572	6,7080	1,3416	0,0	1	0	0
Азот диоксиді	0,0525	1,3121	0,3037	1,5185	1,9	55	0	0
Азот оксиді	0,0279	0,4649	0,3488	0,8720	0,0	0	0	0
Күкіртсутек	0,0003		0,0301	3,7625	0,9	19	0	0
Формальдегид	0,0028	0,2769	0,0050	0,1000	0,0	0	0	0
Хром (+6)	0,0003	0,2034	0,0005		0,0	0	0	0
Бензол	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0	0	0	0
Этилбензол	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0	0	0	0
Толуол	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0	0	0	0
Ортоксилол	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,0	0	0	0
Хромтау қ.								
Күкірт диоксиді	0,0017	0,0336	0,1696	0,3392	0,0	0	0	0
Көміртек оксиді	0,0263	0,0088	3,7987	0,7597	0,0	0	0	0
Азот диоксиді	0,0010	0,0250	0,0042	0,0210	0,0	0	0	0
Күкіртсутек	0,0010		0,0013	0,1625	0,0	0	0	0
Қандыағаш қ.								
Күкірт диоксиді	0,0122	0,2448	0,1418	0,2836	0,0	0	0	0
Көміртек оксиді	0,0045	0,0015	0,6651	0,1330	0,0	0	0	0
Азот диоксиді	0,1299	3,2476	0,2208	1,1040	0,3	6	0	0
Күкіртсутек	0,0016		0,0086	1,0750	0,1	2	0	0
Шұбаршы а.								
Күкірт диоксиді	0,1215	2,4302	1,9579	3,9158	3	64	0	0
Көміртек оксиді	0,0111	0,0037	1,2644	0,2529	0	0	0	0
Азот диоксиді	0,0552	1,3804	0,1996	0,9980	0	0	0	0
Күкіртсутек	0,0041		0,0630	7,8750	14	323	9	0
Кеңқияқ а.								
Күкірт диоксиді	0,0017	0,0346	0,1361	0,2722	0,0	0	0	0
Көміртек оксиді	0,3080	0,1027	0,9828	0,1966	0,0	0	0	0
Азот диоксиді	0,1481	3,7029	0,3044	1,5220	4,2	94	0	0

Ақтөбе қаласындағы эпизодтық бақылаулардың деректері бойынша ластаушы заттардың концентрациясы рұқсат етілген норма шегінде болды.

2 - кесте

Атмосфералық ауа сапасын эпизодтық өлшеу нәтижелері

Нүктенің атауы		Қалқыма бөлшектер (шаң)	Күкірттеу тек	Формаль дегид	Азот оксиді	Күкірт диоксиді	Азот диоксиді	Көміртек оксиді
Батыс 2 а.	мг/м ³	0,0084	0,0044	0,0081	0,0054	0,0081	0,0054	2,7021
СШ №64	ШЖШ	0,0280	0,5500	0,1620	0,0135	0,0162	0,0270	0,5404

Экстремалды жоғары және жоғары ластану жағдайлары (ЖЛ және ЭЖЛ) тіркелген жоқ.

**ЖЛ және ЭЖЛ жағдайлары және қабылданған шаралар туралы толығырақ ақпарат «Қазгидромет» РМК ресми сайтында «Экология» бөлімінде көрсетілген.*

2026 жылдың наурыз айы мен 2025 жылдың наурыз айын салыстырғанда Ақтөбе облысындағы атмосфералық ауаның ластану деңгейі:

- өзгеріссіз — Ақтөбе қ., Хромтау қ., Қандыағаш қ., Шұбаршы а.;
- өзгеріс бар — Кеңқияқ а. (3-кесте).

Ақтөбе облысының ластану деңгейінің динамикасы (наурыз 2025 – 2026 жж.)

3 - кесте

Елді мекен	Ластану деңгейі		Негізгі ластаушы заттар - ШЖШ _{м.б.} асып кету жиілігі
	Наурыз 2025 ж.	Наурыз 2026 ж.	
Ақтөбе қ.	Көтеріңкі СИ=2,2 НП=1	Көтеріңкі СИ=3,8 НП=2,0	Көміртек оксиді (1,3 ШЖШ _{м.б.}), азот диоксиді (1,5 ШЖШ _{м.б.}), күкіртсутек (3,8 ШЖШ _{м.б.}).
Хромтау қ.	Төмен СИ=0,6 НП=0	Төмен СИ=0,8 НП=0	
Қандыағаш қ.	Төмен СИ=0,9 НП=0	Төмен СИ=1,1 НП=0	Азот диоксиді (1,1 ШЖШ _{м.б.}), күкіртсутек (1,1 ШЖШ _{м.б.}).
Шұбаршы а.	Жоғары СИ=6,7 НП=13	Жоғары СИ=7,9 НП=14	Күкірт диоксиді (3,9 ШЖШ _{м.б.}), күкіртсутек (7,9 ШЖШ _{м.б.}).
Кеңқияқ а.	Жоғары СИ=9,8 НП=38	Көтеріңкі СИ=1,5 НП=4	Азот диоксиді (1,5 ШЖШ _{м.б.})

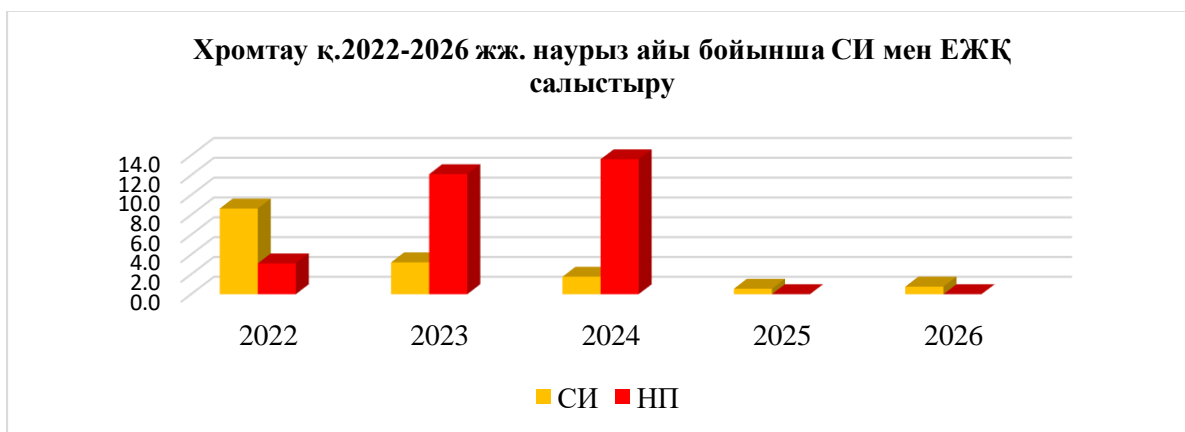
Қорытындылар:

Соңғы бес жыл ішінде наурыз айы бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

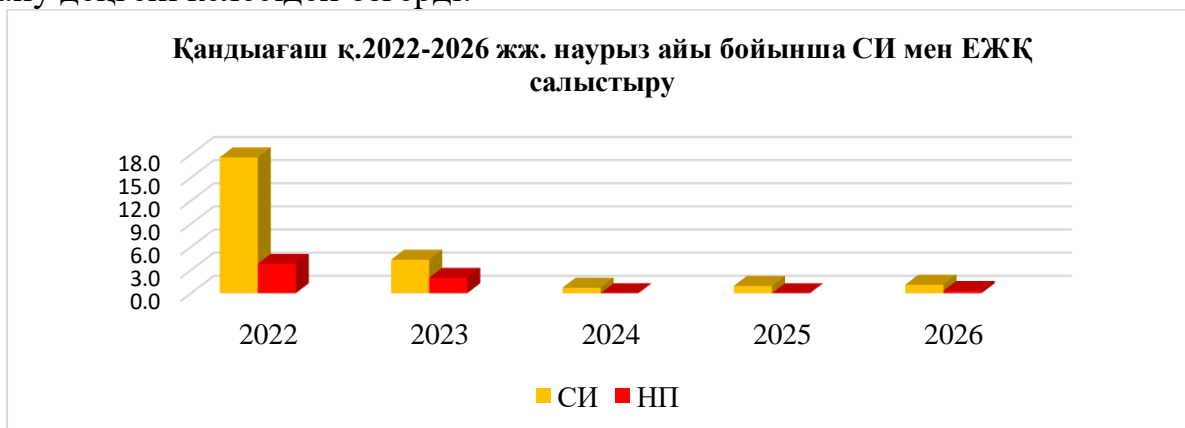
Кестеден көріп отырғанымыздай, наурыз айы бойынша 2022 жылы жоғары, 2023-2026 жж. ластанудың көтеріңкі деңгейі тіркелді. Атмосфералық ауаның ластануына күкіртсутек негізгі үлес қосады.

Хромтау қаласында соңғы бес жыл ішінде наурыз айы бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, наурыз айы бойынша 2022 жылы жоғары, 2023, 2024 жж. көтеріңкі, 2025-2026 жж. ластанудың төмен деңгейі тіркелді.

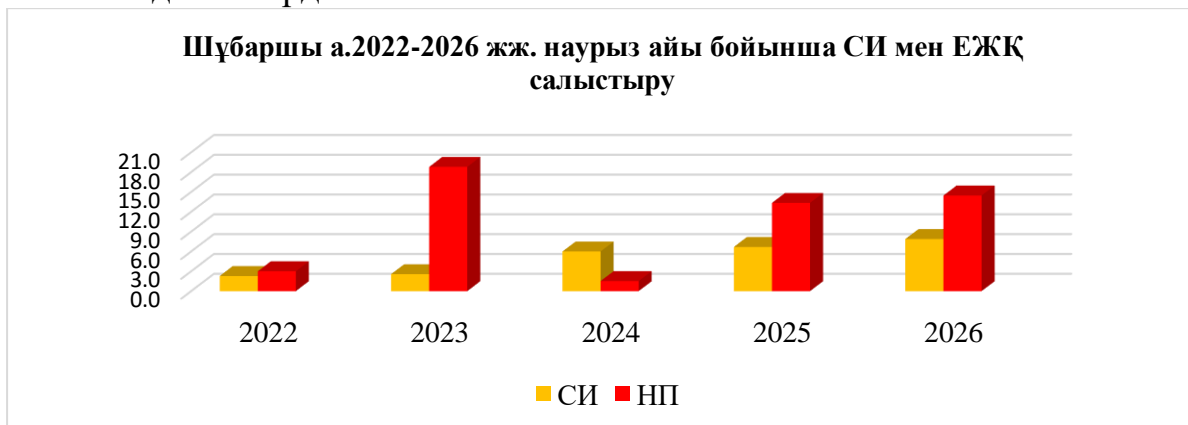
Қандыағаш қаласында соңғы бес жыл ішінде наурыз айы бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, наурыз айы бойынша 2022 жылы жоғары, 2023

ж. көтеріңкі, 2024-2026 жж. ластанудың төмен деңгейі тіркелді.

Шұбаршы ауылында соңғы бес жыл ішінде наурыз айы бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, наурыз айы бойынша 2022, 2023, 2025 жж. көтеріңкі, 2024 ж. ластанудың төмен деңгейі тіркелді.

Кеңқияқ ауылында соңғы бес жыл ішінде наурыз айы бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, наурыз айы бойынша 2022, 2024 жж. жоғары, 2023, 2024, 2026 жж. ластанудың көтеріңкі деңгейі тіркелді.

Метеорологиялық жағдайлар

Бірінші онкүндікте ауа-райы жағдайы циклондар мен атмосфералық фронттардың әсерінен қалыптасты, нәтижесінде күн сайын облыстың кей жерлерінде жауын-шашын мен аздаған жауын-шашын болды. Екінші және үшінші онкүндіктің ауа-райы, негізінен, антициклондармен және белгілі бір күндерде – атмосфералық фронттармен анықталды. Бірінші онкүндіктің екінші жартысында және екінші онкүндіктің басында облыстың кей жерлерінде 2000-нан 200 метрге дейінгі көріну қашықтығы бар төмен қарлы борандар байқалды. Онкүндіктің басында, көбінесе, екінші онкүндікте облыстың кей жерлерінде 500-ден 200 метрге дейінгі қашықтықтағы тұмандар байқалды. Көбінесе, бірінші онкүндікте, екінші онкүндіктің басында және үшінші онкүндіктің соңында желдің екпіні 15-21 м/с күшейе түсті.

2026 жылдың наурызында ҚМЖ (қолайсыз метеорологиялық жағдайлар) саны 12 күнді құрады.

3. Ақтөбе облысының аумағындағы атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамын бақылау 6 метеорологиялық станцияда (Ақтөбе, Аяқкүм, Жағабұлақ, Мұғалжар, Новороссийское, Шалқар) жаңбыр суының сынамасын алудан тұрды.

Жауын-шашындағы анықталған ластаушы заттардың концентрациясы шекті рұқсат етілген концентрациядан (ШРК) аспайды.

Тұнба үлгілерінде сульфаттар 20,28%, гидрокарбонаттар 34,64%, хлоридтер 10,35%, кальций иондары 16,37%, натрий иондары 5,68%, магний иондары 3,09% және калий иондары 1,98% басым болды.

Кестеде жауын-шашын құрамындағы жекелеген ластаушы заттардың сипаттамасы келтірілген.

4 - кесте

Жауын-шашынның химиялық құрамы

Көрсеткіш	Метеостанциядағы ең аз концентрация	Метеостанциядағы ең жоғары концентрация
Жалпы минерализация	Жағабұлақ МС – 27,39 мг/дм ³	Аяқкүм МС – 137,32 мг/дм ³
Электрөткізгіштік	Жағабұлақ МС – 49,2	Аяқкүм МС – 231,0 мкСм/см
рН (сутегі көрсеткіші)	Жағабұлақ МС – 5,87	Аяқкүм МС – 7,44
Аниондар, мг/л		
Сульфаттар (SO ₄)	Новороссийское МС – 6,81	Мұғалжар МС – 24,99
Хлоридтер (Cl)	Шалқар МС – 4,07	Аяқкүм МС – 14,04
Нитраттар (NO ₃)	Жағабұлақ МС – 0,80	Аяқкүм МС – 7,72
Гидрокарбонаттар (HCO ₃)	Шалқар МС – 4,76	Аяқкүм МС – 56,85
Катиондар, мг/л		
Аммоний (NH ₄)	Шалқар МС – 0,53	Мұғалжар МС – 3,06
Натрий (Na)	Шалқар МС – 2,04	Аяқкүм МС – 7,31
Калий (K)	Жағабұлақ МС – 0,71	Аяқкүм МС – 2,10

Магний (Mg)	Жағабұлақ МС – 0,53	Аяққұм МС – 3,89
Кальций (Ca)	Жағабұлақ МС – 3,74	Аяққұм МС – 24,85
Микроэлементтер, мкг/л		
Қорғасын (Pb)	Ақтөбе МС – 0,0	Аяққұм МС – 0,36
Мыс (Cu)	Жағабұлақ МС – 1,02	Аяққұм МС – 2,17
Күшән (As)	Аяққұм МС – 0,15	Ақтөбе МС – 0,61
Кадмий (Cd)	Новороссийское МС – 0,0	Аяққұм МС – 0,21

4. Ақтөбе облысының аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторингі

Ақтөбе облысы бойынша жер үсті суларының сапасына бақылау **12** су объектісінің (Елек, Қарғалы, Ембі, Темір, Ор өзендері) **5** тұстамасында жүргізілді.

Жер үсті суларын зерттеу кезінде су сынамаларында су сапасының **42** физикалық және химиялық көрсеткіштері анықталады: *температура, қалқыма заттар, түсі, мөлдірлігі, сутегі көрсеткіші (pH), еріген оттегі, ОБТ₅, ОХТ, құрамында тұз бар негізгі иондар, биогенді элементтер, органикалық заттар (мұнай өнімдері, фенолдар), ауыр металдар.*

Ақтөбе облысының аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторинг нәтижелері.

Қазақстан Республикасының су объектілерінің су сапасын бағалауға арналған негізгі нормативтік құжаттар «Жерүсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың учаскелеріндегі су сапасын сыныптаудың бірыңғай жүйесін» (ҚР СРИМ 04.06.2025 жылғы № 111-НҚ бұйрығы) (бұдан әрі - Бірыңғай сыныптау) болып табылады.

Су объектілерінің су сапасы Бірыңғай сыныптау бойынша келесідей бағаланады:

5 – кесте

су объектісінің атауы	су сапасының сыныбы		параметрлері	өлш. бірл.	концентрация
	наурыз 2025 жыл	наурыз 2026 жыл			
Елек өзені	4 сынып (ластанған)	4 сынып (ластанған)	қалқыма заттар	мг/дм ³	12,577
			фенолдар	мг/дм ³	0,0012
			хром(6+)	мг/дм ³	0,056
Қарғалы өзені	4 сынып (ластанған)	4 сынып (ластанған)	фенолдар	мг/дм ³	0,0014
Ембі өзені	4 сынып (ластанған)	4 сынып (ластанған)	фенолдар	мг/дм ³	0,0012
Темір өзені	4 сынып (ластанған)	4 сынып (ластанған)	фенолдар	мг/дм ³	0,0012
Ор өзені	4 сынып (ластанған)	4 сынып (ластанған)	фенолдар	мг/дм ³	0,0011

Кестеден көріп отырғанымыздай 2025 жылдың наурыз айымен салыстырғанда Елек, Қарғалы, Ембі, Темір, Ор өзендерінің жер-үсті су сапасы айтарлықтай өзгермеген.

Ақтөбе облысының су объектілеріндегі негізгі ластаушы заттар қалқыма заттар, фенолдар және хром(6+).

2026 жылдың наурыз айында Ақтөбе облысының аумағында ЖЛ жағдайы тіркелмеді.

2 Қосымшада тұстамалар шегінде су объектілерінің сапасы бойынша ақпарат.

5. Радиациялық жағдай

Гамма сәулелену деңгейін бақылау Ақтөбе облысының аумағында күн сайын 7 метеорологиялық станцияда (Ақтөбе, Қарауылкелді, Новоалексеевка, Родниковка, Ойыл, Шалқар, Жағабұлақ) және атмосфераның жер үсті қабатының радиоактивті ластануын бақылау 3 метеорологиялық станцияда (Ақтөбе, Қарауылкелді, Шалқар) горизонтальді планшеттермен бес тәуліктік ауа сынамаларын алу жолымен жүзеге асырылды.

6 - кесте

Көрсеткіштердің шекті мәндері

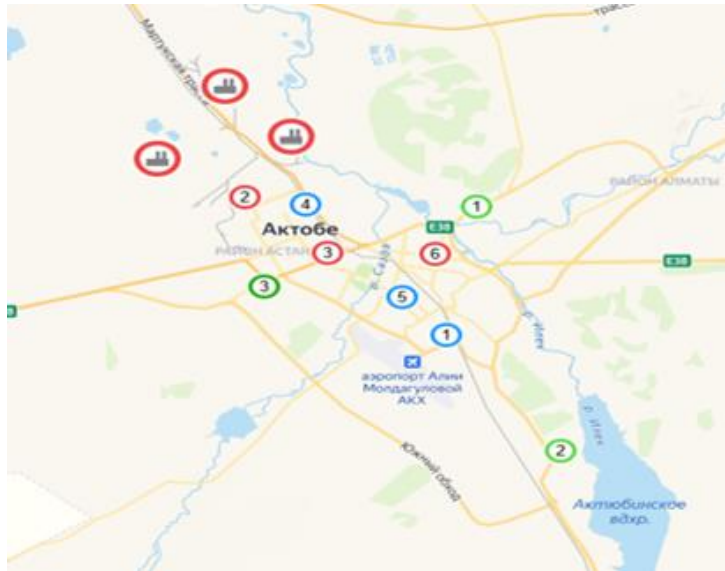
Көрсеткіш (ШЖШ)	Максималды концентрация	Минималды концентрация
Гамма-фон (0,57 мкЗв/сағ)	0,17 мкЗв/сағ	0,03 мкЗв/сағ
Тығыздық (110 Бк/м ²)	3,0 Бк/м ²	1,4 Бк/м ²

Облыс бойынша орташа радиациялық гамма-фон 0,11 мкЗв/сағ құрады және радиоактивті түсулердің орташа тығыздығы 2,2 Бк/м² құрады, бұл шекті рұқсат етілген шоғырдан аспады.

1 Қосымша

Астана қаласы бойынша бақылау бекеттерінің орналасқан жері және анықталатын қоспалар

Бекет номері	Бекеттің мекен-жайы	Сынама алу	Анықталатын қоспалар
№1	Авиақалашық 14, әуежай ауданы	Қол күшімен сынама алу	қалқыма бөлшектер (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот оксиді, азот диоксиді, формальдегид, хром, күкіртті сутек, бензол, этилбензол, толуол, ортоксилол.
№2	Белинский к-сі 5, Тұрғынқалашық ауданы		
№3	Ломоносов к-сі 7, ТЖ вокзалының ауданы		
№4	Рысқұлов к-сі, 4, Шанхай ауданы	үздіксіз режимде-әр 20 минут сайын	көміртегі оксиді, азот диоксиді, азотоксиді, күкіртсутек
№5	Есет батыр к-сі, 109		көміртегі оксиді, азот диоксиді, азотоксиді, күкіртсутек
№6	Жанқожа батыр к-сі, 89, Құрмыш ауданы		PM-2,5 қалқыма бөлшектері, PM-10 қалқыма бөлшектері, көміртегі оксиді
№1	Кирпичный а., №18 ОМ ауданы	Жылжымалы зертхана тоқсанына 1 рет (10 күн ішінде)	қалқыма бөлшектер (шаң), күкіртсутек, формальдегид, азот оксиді, күкірт диоксиді, азот диоксиді, көміртек оксиді
№2	Ясный а., 41 разъезд, №41 мектеп – гимназиясының жанында		
№3	Батыс 2, №64 ОМ ауданы		

Ақтөбе қ. бақылау бекеттері мен метеостанцияның орналасу орындарының картасы

Хромтау қ. бақылау бекетінің орналасу картасы

Қандыағаш қ. бақылау бекетінің орналасу картасы

Шұбаршы а. бақылау бекетінің орналасу картасы

- ручной стационарный пост
- автоматический стационарный пост
- точка передвижного наблюдения
- промышленная зона

Кенкиак а. бақылау бекетінің орналасу картасы

Ақтөбе облысының жер үсті су сапасының тұстамалар бойынша ақпараты

Су объектісі және тұстама	Физика-химиялық параметрлердің сипаттамасы	
Елек өзені	Су температурасы 1 - 2°C, сутегі көрсеткіші 6,37 – 7,97, судағы еріген оттегі 9,63 – 11,21 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,05 – 2,96 мг/дм ³ , мөлдірлігі 21 см, барлық тұстамада иісі 0 балл.	
Алға қаласынан 0,3 км жоғары, Ақтөбе химиялық зауытының шлам тоғандарынан 1 км жоғары	5 сынып	Қалқыма заттар – 15,74 мг/дм ³ . Қалқыма заттардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Алға қаласынан 15 км төмен, жер асты суларының шығуынан 0,5 км төмен.	4 сынып	Қалқыма заттар – 14,37 мг/дм ³ . Қалқыма заттардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Ақтөбе қаласынан 0,5 км жоғары, Новороссийск көпірінен 8 км жоғары, Қарғалы өз. құйылысынан 11,2 км жоғары.	4 сынып	Қалқыма заттар – 11,52 мг/дм ³ . Фенолдар – 0,0012 мг/дм ³ . Қалқыма заттардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды. Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан асады.
Ақтөбе қаласынан 4,5 км төмен, Жінішке өзеніне төмен құятын, жер асты суларының шығуынан 0,5 км жоғары.	4 сынып	Фенолдар – 0,0013 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Ақтөбе қаласынан 20 км төмен, Георгиевка ауылынан 2,0 км төмен, жер асты суларының шығуынан 0,5 км төмен.	4 сынып	Қалқыма заттар – 13,47 мг/дм ³ . Фенолдар – 0,0014 мг/дм ³ . Хром(6+) – 0,073 мг/дм ³ . Қалқыма заттардың, фенолдардың және хромның нақты концентрациялары фондық сыныптан аспайды.
Целинный ауылынан 1,0 км оңтүстік – шығысқа, Елек өзенінің сол жақ жағалауы.	4 сынып	Фенолдар – 0,0013 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Қарғалы өзені	Су температурасы 3°C, сутегі көрсеткіші 7,98, судағы еріген оттегі 9,09 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,86 мг/дм ³ , иісі 0 балл.	
тұстама Қарғалы ауылы, Ауылдың батыс бөлігінде Бұтақ өзенінің су келуінің оң жақ беткейінен 1 км төмен.	4 сынып	Фенолдар – 0,0014 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Ембі өзені	Су температурасы 7 – 8°C, сутегі көрсеткіші 7,97 – 7,98, судағы еріген оттегі 8,95 – 10,73 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,45 – 2,46 мг/дм ³ , барлық тұстамада иісі 0 балл.	
Жағабұлақ ауылы, Жағабұлақ ауылынан 1,0 км солтүстік-батыста.	4 сынып	Фенолдар – 0,0013 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Саға ауылы, Ауылдан 1,0 км оңтүстік-батыста.	4 сынып	Фенолдар – 0,0011 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Темір өзені	Су температурасы 0 °C, сутегі көрсеткіші 7,95 – 7,96, судағы еріген оттегі 9,92 – 10,62 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,13 – 2,52 мг/дм ³ ,	

	барлық тұстамада иісі 0 балл.	
Покровское ауылы, Шелісай өзенінің су келуінің сол жақ беткейінен 400 м төмен.	4 сынып	Фенолдар – 0,0011 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Ленинское ауылы, ауылдан 9 км төмен, Күлден-Темір өзенінің су сағасының сол жақ беткейінен 2 км төмен.	4 сынып	Фенолдар – 0,0012 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Ор өзені	Су температурасы 2°С, сутегі көрсеткіші 7,95, судағы еріген оттегі 8,27 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 2,07 мг/дм ³ , мөлдірлігі 21 см, иісі 0 балл.	
Бөгетсай ауылы, ауылдан 0,3 км төмен, Бөгетсай өзенінің құйылысынан 0,2 км төмен.	4 сынып	Фенолдар – 0,0011 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.

3 Қосымша

Анықтамалық бөлім

Елді мекендердің ауасындағы ластаушы заттардың рұқсат етілген шекті шоғырлануы (ШЖШ)

Қоспалар	ШЖШ мәні, мг/м ³		Қауіптілік классы
	максималды бір реттік	орта тәуліктік	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азот оксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 м ³	1
Бензол	0,3	0,1	2
Бериллий	0,09	0,00001	1
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,5	0,15	3
Қалқыма бөлшектер РМ 10	0,3	0,06	
Қалқыма бөлшектер РМ 2,5	0,16	0,035	
Хлор сутегі	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Мышьяк	-	0,0003	2
Озон	0,16	0,03	1
Қоғасын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкірт қышқылы	0,3	0,1	2
Күкіртсутек	0,008	-	2
Көміртек оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фтор сутегі	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1

Мырыш	-	0,05	3

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 2 тамыздағы № ҚР ДСМ-70 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 3 тамызда № 29011 болып тіркелді.

Атмосфераның ластану индексінің дәрежесін бағалау

Градация	Атмосфералық ауаның ластануы	Көрсеткіштер	Бір айға бағалау
I	Төмен	СИ ЕҚ, %	0-1 0
II	Көтеріңкі	СИ ЕҚ, %	2-4 1-19
III	Жоғары	СИ ЕҚ, %	5-10 20-49
IV	Өте жоғары	СИ ЕҚ, %	>10 >50

БҚ 52.04.667-2005 Мемлекеттік органдарды, жұртшылықты және халықты ақпараттандыру үшін қалалардағы атмосфераның ластану жай-күйінің құжаттары. Өзірлеуге, сақтауға, мазмұндауға және мазмұнына қойылатын жалпы талаптар

Су пайдалану санаттары (түрлері) бойынша су пайдалану сыныптарын саралау

Су пайдалану санаты (түрі)	Мақсаты / түрі тазалау	Суды пайдалану сыныптары					
		1 класс	2 класс	3 класс	4 класс	5 класс	6 класс
Балық шаруашылығының суың пайдалану	Албыртбалық	+	+	-	-	-	-
	Тұқыбалық	+	+	-	-	-	-
Ауыз су пайдалану шаруашылығы	Қарапайым су дайындау	+	+	-	-	-	-
	Дағдылы су дайындау	+	+	+	-	-	-
	Қарқынды судайындау	+	+	+	+	-	-
Рекреациялық су пайдалану (мәдени-тұрмыстық)		+	+	+	-	-	-

Суару	Дайындық сыз	+	+	+	+	-	-
	Карталарда тұндыру	+	+	+	+	+	+
Өнеркәсіп:							
технологиялық мақсаттар, процестер салқындату		+	+	+	+	-	-
гидроэнергетика		+	+	+	+	+	+
пайдалы қазбаларды өндіру		+	+	+	+	+	+
транспорт		+	+	+	+	+	+

Су объектілеріндегі су сапасын жіктеудің бірыңғай жүйесі (АШМ СРК 20.03.2024 ж. №151 Бұйрығы)

Радиациялық қауіпсіздік нормативі

Нормаланатын шамалар	Доза шектері
Тиімді доза	Халық
	Кез келген кезекті 5 жыл үшін жылына 1 мЗ орташа, бірақ жылына 5 мЗ артық емес

**Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық талаптар радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге»*

Топырақты ластаушы зиянды заттар шоғырларының шекті жол берілген мөлшері

Заттардың атауы	Шекті рұқсат етілген шоғыр (бұдан әрі -ШРШ) топырақта мг/кг
Қорғасын	32,0
Хром	6,0

** Өмір сүру ортасының қауіпсіздігінің гигиеналық нормативтерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 21 сәуірдегі № ҚР ДСМ-32 бұйрығы.*

"ҚАЗГИДРОМЕТ" РМК АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ФИЛИАЛЫ

МЕКЕН-ЖАЙЫ:

**АҚТӨБЕ ҚАЛАСЫ
АВИАГОРОДОК 14В
ТЕЛ. 8 (7132)-22-85-72**

